

Haberler / News

Sanatta Gelenek-Gelenekte Sanat Sempozyumu, 12-13 Ekim 2016, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi-Güzel Sanatlar Fakültesi, Ümraniye Belediyesi, İstanbul E. Neslihan Dolamaç*

12-13 Ekim 2016 tarihlerinde “Sanatta Gelenek-Gelenekte Sanat” başlığıyla, Ümraniye Belediyesinin katkılarıyla, ev sahipliğini Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi’nin yaptığı bir sempozyum düzenlendi.

Sempozyumun açılışı Crowne Plaza Ümraniye’ de yapıldı. Protokol konuşmalarının ardından gerçekleştirilen, başkanlığını geleneksel sanat dünyasının önemli isimlerinden biri olan Prof. Dr. Uğur Derman’ın yaptığı açılış oturumu aslında bu iki günlük sempozyumun özeti niteliğindedi. Oturumda gelenek kavramı, sanat gelenek ilişkisi, sanat-modernizm ve gelenek-modernizm çatışması noktasında çok değerli bilgiler dinleyicilerle paylaşıldı. Oturumun konuşmacılarından Beşir Ayvazoğlu’nun, Tanpınar’ın “değişerek devam etmek ve devam ederek değişmek” sözünü hatırlatarak “Gelenek küllere tapmak değil, ateşi canlı tutmaktır” tespiti geleneğe karşı duruşumuzda ve tutumumuzda kendimizi sorgulamamız açısından vurucu ve önemli bir cümleydi.

Programın geri kalan oturumlarında daha alt başlıklara inilerek edebiyat-gelenek, güzel sanatlar-gelenek, musiki-gelenek, felsefe-gelenek ve mimarlık-gelenek ilişkilerine değinen çok önemli tebliğler sunuldu. Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. M. Fatih Andı, konuşmasında bu sempozyumun her bir sanat dalı için ayrı oturumlar hak ettiğini belirtti. Zamanın kısıtlı, konuşulacak konunun çok fazla olması sebebiyle oturum sonlarında müzakerelerin yahut soru-cevap kısımlarının yapılamaması, sempozyuma iştirak eden pek çok dinleyici için üzücü oldu. Oturumlarda konuşulan konulara dair istişare ve tartışmalar, oturum arlarındaki molalara kadar devam etti.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul/Türkiye, neslihandolamac@googlemail.com

Sempozyumun en dikkate değer oturumlarından biri gelenek ve edebiyat ilişkisinin ele alındığı oturumdur. Konuşmacılar geleneğin, Türkiye Cumhuriyeti kurulurken, sistematik bir şekilde, devlet politikası olarak dışlandığına ve uzaklaştırıldığına dikkat çekti. Bu konu etrafında çok ciddi tartışmalar gerçekleştirildiğinden, geleneğe dair şekil ve içerik unsurlarını kullananların ötekileştirildiğinden ve edebî geleneğe dair çok yıkıcı yazıların kaleme alındığından bahsettiler.

Musiki ile gelenek ilişkisinin tartışıldığı oturumlarda, tıpkı geleneksel edebiyatımızda olduğu gibi musikide de yasaklama ve karalama yoluna gidildiği anlatıldı. Batı'dan getirilen çok sesli müzik devlet eliyle korunurken bizim geçmişimizden, geleneğimizden gelen müziğin yasaklandığını ya da belli kesimlerin eliyle dinde müziğin yeri yoktur tartışmalarının içine hapsedilmeye çalışıldığını ifade ettiler.

Gelenek ve güzel sanatlar ilişkisinin ele alındığı konuşmalarda, geleneksel sanatların İslam'ın hakikat anlayışının bir formu olduğuna, bilgiye, ilme, Hakk'a dayandığına ve dolayısıyla bu bilginin taşıyıcısı olma görevini üstlendiğine, epistemolojik gayesinin ise insanı öte ile buluşturmak olduğuna, post modern sanatın ise bunların aksine kendinden başka hiçbir şeyi temsil etmeyecek şekilde kullanıldığına dikkat çekildi.

Felsefenin gelenekle olan ilişkisi, kutsalın sanatla olan ilişkisi bağlamında ele alındı. Buna göre kutsal dinde doğrudan, sanatta ise dolaylı olarak tezahür eder. Kişi en çok da işin içinden çıkamadığında dine ya da sanata başvurur. Başka bir deyişle kişi eğer "hayatımı niçin sürdüremeliyim" sorusuna dinden bir cevap bulamıyorsa muhakkak ki sanata yönelir denildi. Kutsalın sanatla ilişkisinin önemli bir gösterme biçimi olarak mezar taşlarından da bahsedilen oturumda, özellikle Osmanlı dönemi mezar taşlarının edebi ve estetik değeri üzerinde duruldu. Dünya ile ukbâyı bir olarak benimseyen Türk- İslam medeniyetinin, ölümle baş etmenin bir yolunu onu estetize etmekte bulduğu ifade edildi.

Osmanlı'dan günümüze mimaride geldiğimiz noktaya baktığımızda, mimari ve gelenek ilişkisi, üzerinde ciddi bir şekilde durulması gereken konulardan biriydi. Oturumun belki de en can alıcı cümlesi Celaleddin Çelik'in söylediği "düşünsel anlamda geleneğe dair inşa ettiğimiz mekânı, içine yaptığımız tezyinat ile geleneğe ait yapmaya çalışıyoruz" cümlesiydi. Bu tespit mimaride geleneği nasıl kullandığımızı daha doğrusu kullanmadığımızı açık bir şekilde gözler önüne serdi. Ayrıca geleneksel üretim ve yaşayış tarzlarının hatta sanatın, siyasi, iktisadi ve içtimai şartlarla ilişkisinin neredeyse hiç sorgulanmıyor olmasından, İslami kimliğin bir bileşeni olarak görülüyor olmasına eleştiri getirildi.

Sempozyum bittiğinde akıllarda birçok soru kaldı. En önemli soru da açılış oturumunda dikkat çekilen, geleneğin yaşayan damarlarla bugüne aktarılması imkânına ithâfen sorulan, "ateşi canlı tutmak için ne yapılmalı?" sorusuydu.

Programın sonunda bu sorunun cevabının verilebileceği yahut karşılıklı fikir alış-verişleri, soru cevaplar ile tartışılabilceği bir oturum yapılması dinleyiciler için güzel bir imkân olabilirdi. Elbette ki, bu haliyle de geleneği sanatımızın ve hatta hayatımızın neresinde tutuyoruz sorusu ile bizleri muhatap etmesi açısından çok önemli bir boşluğu doldurdu. İki gün boyunca birçok alanda önemli isimlerin sunduğu bu tebliğler, en yakın zamanda Ümraniye Belediyesi tarafından kitaplaştırılacak ve kütüphanelerdeki yerini alacak.

Sempozyum Programı

12 Ekim Çarşamba

1.Gün

Yer: Crowne Plaza Ümraniye

10.00-10.30 Protokol ve Açılış Konuşmaları

Prof. Dr. M. Fatih ANDI (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. M. Hüsrev SUBAŞI (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı)

Hasan CAN (Ümraniye Belediye Başkanı)

Prof. Dr. Musa DUMAN (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Rektörü)

10.30-11.30 Açılış Oturumu

Prof. Dr. Uğur DERMAN (Oturum Yöneticisi)

Prof. Dr. Turan KOÇ

Beşir AYVAZOĞLU

Dr. Savaş BARKÇİN

12.00-13.30 Öğle Arası

I. OTURUM

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

13.30-13.50 Ömer LEKESİZ (Oturum Başkanı)

“Telvin, Taklit ve Sanat”

13.50-14-10 Doç. Dr. Zeynep GEMUHLUOĞLU

“Gelenek Sanat İlişkisini Adet, Örf ve An’ane Kelimeleriyle Düşünmek Mümkün müdür?”

14.10-14.30 Dr. Ayşe TAŞKENT

“İslam Düşünce Geleneği ve Sanat”

14.30-14.50 Dr. Yaylagül CERAN KARATAŞ

“Sanat ve Kötülük”

14.50-15.10 Ara**II. OTURUM****Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi****Prof. Dr. Hasan AKAY (Oturum Başkanı)****15.10-15.30 Prof. Dr. M. Fatih ANDI**

“Modernleşme Sürecinde Türk Edebiyatçısının Gelenekle İmtihanı”

15.30-15.50 Prof. Dr. Yılmaz DAŞÇIOĞLU

“Edebi Eserde Gelenek Nerede Durur: Form ve İçerik İlişkisi Bakımından Geleniğin Rolü”

15.50-16.10 Prof. Dr. Mehmet Narlı

“Şiirin Kaynağı Olarak Gelenek”

16.10-16.30 Yrd. Doç. Dr. Zeynep Kevser ŞEREFOĞLU DANİŞ / Yrd. Doç. Dr. Türkan ALVAN

“Edebiyat ve Gelenek İlişkisinde Shakespeare Örneğinden Divan Edebiyatına Uzanmak”

16.30-16.50 Ara**III. OTURUM****Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi****16.50-17.10 Doç. Dr. Süleyman ERGUNER (Oturum Başkanı)**

“Neyzenlikte Meşk”

17.10-17.30 Yrd. Doç. Dr. Onur Güneş AYAS

“Erken Cumhuriyet Döneminde Osmanlı-Türk Müziği Geleneğiyle Farklı İlişki Kurma Biçimleri Üzerine Sosyolojik Bir Kıyaslama”

17.30-17.50 Hakan ALVAN

“Modern Hayatın Dini Musiki Geleneğine Olumsuz Etkileri”

13 Ekim Perşembe

2. Gün

IV. OTURUM**Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi**

10.00-10.20 Prof. Dr. Alaaddin KARACA (Oturum Başkanı)

“Çağdaş İslami Geleneğin İki Dergisinde (Diriliş ve Edebiyat) Gelenek ve Tarih”

10.20-10.40 Prof. Dr. Ali Şükrü ÇORUK

“Sözün Düşüşü ya da Nazireden Tehzile Giden Yolda Divan Edebiyatı”

10.40-11.00 Doç. Dr. Ertan ÖRGEN

“Gelenek ve Modernlik İçinde Yeni Türk Şiiri”

11.00-11.20 Cemal ŞAKAR

“İslamcı Öykünün Gelenek ve Modernite Arasındaki Salınımı”

11.20-11.40 Ara**V. OTURUM****Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi****Prof. Dr. M. Hüsrev SUBAŞI (Oturum Başkanı)****11.40-12.00 Prof. Dr. Aydın UĞURLU**

“Sanat Geleneğinde Güzel Kavramı”

12.00-12.20 Yrd. Doç. Dr. Mehmet E. KAHRAMAN

“Geleneksel Tasarım Motiflerinin Günümüz Grafik Tasarıma Etkisi”

12.20-12.40 Öğr. Gör. Betül BİLGİN

“Sanat ve İnanç Etkileşimi Bağlamında İslam Kitap Yazmalarındaki Tasvirler”

12.40-13.00 Öğr. Gör. Servet S. UĞURLU

“Geleneksel Sanatın Toplum Yaşamına Etkisine Bir Örnek: Osmanlı Sarayı Tören Kaftanları”

13.00-14.00 Öğle Arası**VI. OTURUM (A SALONU)****Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi****Prof. Dr. İbrahim NUMAN (Oturum Başkanı)****14.00-14.20 Prof. Dr. Seçil ŞATIR**

“Sürdürülebilirlik Temelinde Gelenekten Geleceğe İznik Çinileri”

14.20-14.40 Yrd. Doç. Dr. Yusuf CİVELEK

“Ferdî Yaratıcılık ile Kolektif Üretim Kutuplarında Mimarlık, Sanat ve Gelenek”

14.40-15.00 Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim DÜZENLİ

“Hüner, Sebat ve Mekân: Sanatın Gelenekle Bağlı Nasıl Kurulabilir”

15.00-15.20 Celaleddin Çelik

“Türkiye Mimarlığında Gelenekle Bağ Kurma Arayışları”

15.20-15.40 Dr. Rabia ÖZAKIN

“Revzen (Alçı Pencere) Üretiminde Geçmişten Günümüze Gelenek Zanaatkar-Atölye İlişkisi ve Değişimi”

VII. OTURUM (B SALONU)**Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi****14.00-14.20 Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Oturum Başkanı)**

“Gelenek Sanat İlişkisi Üzerine Felsefi Notlar”

14.20-14.40 Prof. Dr. Latif TOKAT

“Kutsal ve Sanat İlişkisi”

14.40-15.00 Doç. Dr. Aydın IŞIK

“Gazali’nin Poetikası’nda Kutsal ve Gelenek”

15.00-15.20 Zeynep GÖKGÖZ

“Sanat-Gelenek İlişkisine Dair Bir Problem: Güzel + Güzel + Güzel... = Güzel midir?”

15.20-15.40 Doç. Dr. Mehmet SAMSAKÇI

“Ölümün Geleneği / Geleneğin Ölümü: Türk İslam Mezar Taşlarının Edebi ve Estetik Değeri”